

CIRCULAIR LAB BRENGT CIRCULAIRE TRANSITIE MAAK- EN BOUWINDUSTRIE IN STROOMVERSNELLING

“MET CIRCULARITEIT KUN JE COMMERCIËLE WAARDE TOEVOEGEN”

In 2050 moet Nederland 100% klimaatneutraal én 100% circulair zijn. De bedrijven in de maakindustrie spelen een belangrijke rol bij het behalen van die klimaatdoelstellingen. Het Circulair Lab op de Brightlands Campus Greenport Venlo gaat de maakindustrie in Noord-Limburg op een praktische en laagdrempelige manier helpen met het versnellen van hun circulaire transitie.

Het Circulair Lab werd begin september van dit jaar gelanceerd tijdens de viering van het zeventig jarig bestaan van ingenieurs-, architectuur- en consultancygroep Volantis, die zich bezig houdt met het ontwikkelen van vernieuwende circulaire producten, processen, diensten en gebouwen voor onder andere de industriële gebouwde omgeving. Het lab is gevestigd in Box 90 in Villa Flora, op de Brightlands Campus Greenport Venlo. “Het Circulair Lab is een initiatief van Stichting Circulair Design Group, een community van bedrijven in Noord-Limburg, ontstaan vanuit Het Land van de Makers.”

Aan het woord is Jelle Kerstjens, die naast zijn functie als circulair innovation consultant bij Volantis ook als kwartiermaker aan het Circulair Lab is verbonden. “Het doel van het Circulair Lab is om de circulaire transitie bij de Noord-Limburgse maak- en bouwbedrijven aan te jagen en te versnellen. Dit doen we door laagdrempelig advies te bieden aan bedrijven en door circulaire vraagstukken die binnen een bedrijf spelen, op te halen en door te spelen naar Limburgse onderwijs- en kennisinstellingen, waaronder Fontys Hogeschool Venlo, Universiteit Maastricht, de Brightlands Campussen, HAS Hogeschool en

FieldLabs.” Die werking is tweedelig. “Enerzijds helpen we bedrijven die geen tijd hebben om met de circulaire transitie aan de slag te gaan toch op weg. Met name het mkb is gemotiveerd om hiermee aan de slag te gaan en heeft zeer interessante bedrijfsvraagstukken, maar deze bedrijven hebben vaak geen idee hoe dit het beste kan worden aangevlogen. Het Lab dient als verbinder waar we vraagstukken koppelen aan de meest passende kennisinstelling. De studenten gaan vervolgens aan de slag en ontwikkelen een praktische en haalbare oplossing die bovendien waarde toevoegt aan het bedrijf. Anderzijds helpt deze werkwijze om het jonge talent dat aan de betrokken onderwijsinstellingen studeert, te boeien en te binden aan de regio. De thema's circulariteit en duurzaamheid vindt de nieuwe generatie werknemers enorm interessant, maar juist die connectie tussen de vraagstukken, het bedrijfsleven en het onderwijs mag nog verder worden uitgebreid.”

SOCIALE TRANSITIE

Jelle benadrukt dat de circulaire transitie geen donkere wolk is, maar juist waarde toevoegt in de breedste zin van het woord, dus ook op het commerciële vlak. “De regio Noord-Limburg heeft een kwalitatief goede maakindustrie. Veel van deze bedrijven zitten onbewust al in een circulaire transitie door metaal te recyclen, een efficiënter design te gebruiken, het materiaalgebruik per product te verminderen of producten aan het einde van de looptijd terug te nemen. Technisch kan er dus al veel, maar het gaat ook om een sociale transitie. Als bedrijf moet je anders leren nadenken en de circulariteit in de processen zien om te kunnen bepalen waar je winst kunt behalen. Ook als je midden in de keten zit als *second of third tier supplier* en misschien geen grote invloed hebt op het totaalproduct, kun je bijvoorbeeld je CO₂-uitstoot in kaart brengen en de herkomst van je materialen inzichtelijk maken. Want uiteindelijk zullen ook de bedrijven

die hoger in de keten zitten de stap naar de circulaire transitie willen zetten. De huidige geopolitieke- en grondstoffencrisis hebben namelijk blootgelegd hoe gevoelig onze werkwijze is en dat geldt zeker ook voor het mkb. Circulariteit kan de effecten van die crises dempen en de continuïteit van je bedrijf helpen waarborgen.”

NUL-METING

Om de mogelijkheid per bedrijf in kaart te brengen, maakt Jelle gebruik van het Maturity model. “Deze circulaire nul-meting laat zien in welke fase je bedrijf zit, waar de pijnpunten liggen en op welke vlakken de circulaire transitie waarde kan toevoegen. Een bedrijf dat in de vroege fase zit, heeft vaak interne uitdagingen die te maken hebben met cultuur gerelateerd management. Bedrijven die al een aantal stappen verder zijn, lopen vaak bij leveranciers of klanten tegen problemen aan. Hoe verder je in de transitie zit, des te meer externe barrières er kunnen ontstaan en des te belangrijker ketensamenwerking wordt.”

Ook geldt dat hoe concreter het vraagstuk van een bedrijf is, des te makkelijker het Circulair Lab een oplossing kan aandragen. “Heb je een duidelijk afgekaderde business case, dan kunnen we het bedrijf in contact brengen met de kennis- of onderwijsinstelling die hier het beste een oplossing voor kan bedenken. Dat kan er dan in resulteren dat een student in het bedrijf stage komt lopen. Maar wellicht kan de oplossing ook liggen bij het contact leggen met een soortgelijk bedrijf dat hier al een oplossing voor heeft gevonden. Zelfs het opzetten van een gezamenlijk project met verschillende bedrijven met behulp van een subsidie is mogelijk. Daarnaast gaan we een Circulair Academy oprichten waar we leertrajecten in de vorm van workshops en trainingen gaan aanbieden. Bedrijven die nog meer betrokken willen blijven, kunnen op een laagdrempelige manier lid worden van de Circulair Lab-community. Bovendien zit je dan in een netwerk van gelijkgestemden en help ook je elkaar op weg.”

BEHOEFTE IN KAART BRENGEN

De afgelopen maanden is Jelle met diverse bedrijven in gesprek gegaan en hij roept de bouw- en maakindustrie op om ook vooral zelf bij het Circulair Lab aan te kloppen. “Hoe beter het overzicht van het bedrijfsleven is en meer overkoepelende thema's en behoeften ik in kaart kan brengen, des te beter we onze adviezen en hulp kunnen afstemmen en de circulaire transitie kunnen aanjagen en versnellen. En die kansen zijn er absoluut. De Regio Venlo was tien jaar geleden al koploper duurzaamheid, al zitten we nu wel op een kantelpunt. Bedrijven zullen hierin het voortouw moeten nemen. Ook al heb je geen idee hoe je het aan moet pakken of hoe je ervoor staat, zet die eerste stap en kom gewoon eens praten. Elk bedrijf kan een bijdrage leveren.”

Begin januari staat het eerste kennisevenement gepland. Deelnemen? Neem contact op met kwartiermaker Jelle Kerstjens via j.kerstjens@circulardesigngroup.nl of 06-82042650.

